

Kod ucznia	

KURATORIUM OŚWIATY W GDAŃSKU
KONKURS Z HISTORII DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
II STOPIEŃ ELIMINACJI
2022/2023

Instrukcja dla ucznia:

Zapoznaj się uważnie z zadaniami i wykonaj polecenia. Na wykonanie zadań masz **60 min.**

Łączna suma punktów do zdobycia wynosi **60.**

Wojewódzka Komisja Konkursowa życzy Ci powodzenia.

1. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Gatunek ssaka naczelnego najbardziej spokrewnionego genetycznie z człowiekiem współczesnym to

- A. goryl.
- B. gibbon.
- C. orangutan.
- D. szympan.

.... /1

2. Zapoznaj się z biogramami starożytnych Greków. Wpisz do tabeli ich imiona spośród podanych.

Arystoteles, Hipokrates, Platon, Sokrates

Lp.	Biogram	Imię
A	Żył w V wieku p.n.e. w Atenach. Swoje poglądy głosił podczas rozmów z napotkanymi obywatelami. Tłumaczył im, że człowiek powinien dążyć do doskonałości ciała i umysłu. Został skazany na śmierć za obrazę bogów i psucie młodzieży.	
B	Żył na przełomie V i IV wieku p.n.e. w Atenach. Twierdził, że świat składa się z materii i idei. Materia czasem ulega zniszczeniu, idee zaś trwają, ponieważ są bytem duchowym. Ciało ludzkie jest materialne i ulega rozpadowi, lecz dusza trwa wiecznie.	
C	Żył w IV wieku p.n.e. w Grecji. Jego badania leżą u podstaw współczesnej biologii, fizyki i logiki. Opisał ponad 500 gatunków zwierząt. Zawdzięczamy mu również wiedzę o ustrojach greckich miast-państw i historii teatru. Nauczał Aleksandra Macedońskiego.	
D	Żył w IV wieku p.n.e. w Grecji. Uważany jest za ojca współczesnej medycyny. Określał stan zdrowia pacjenta, stawiał diagnozę i dopiero na tej podstawie dobierał odpowiednią metodę leczenia. Wprowadził dietę i higienę jako środki profilaktyczne.	

.... /4

3. Przyporządkuj imiona antycznych bogów, uznawanych za patronów współczesnych firm.

Hades, Hermes, Wenus, Westa

- A. firma ubezpieczeniowa -
- B. sklep z butami -
- C. salon kosmetyczny -
- D. firma pogrzebowa-

.... /4

4. Zapoznaj się z makieta antycznego Rzymu. Zaznacz na mapie literami A i B i nazwij dwie wybrane przez siebie budowle oraz określ ich przeznaczenie.

Zródło: <https://tiny.pl/93gpn>

- A.

 B.

.... /4

5. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenia.

Ja jednak wyznam swe najgłębsze pragnienie, że wśród wszelkich waszych fizycznych zajęć najbardziej mi się podoba, i to nie bez racji, przepisywanie ksiąg, jeżeli tylko jest należycie wykonane. Odczytywanie Pism Bożych daje umysłowi zbawienne poczucie, a przepisywanie przykazań Pańskich rozsieja je szeroko i daleko. Cóż za szczęśliwe zajęcie, jak szczytny to trud, ręką głosić kazania ludowi, palcami języki otwierać i wśród ciszy zbawienie śmiertelnikom rozdawać a grzeszne pokuszenia szatańskie zwalczać piórem i atramentem. Każde słowo Pańskie przepisane ręką przepisywacza jest raną zadaną szatanowi. Przepisywacz siedzi w jednym miejscu, lecz owoc jego trudu rozsieja się po różnych prowincjach. Praca jego jest odczytywana w miejscach świętych. Słucha jej lud i odwraca się od złych zamysłów i z czystym sercem służy Panu. [...] Postaraliśmy się ponadto o fachowych introligatorów [...], aby piękno Pisma świętych ozdabiała odpowiednia szata zewnętrzna [...]. Przygotowaliśmy również mechaniczne oświetlenie dla pracy nocnej, żeby nie wygasły oświetlające płomienie, lecz żeby ogień podsyczał się sam przez się [...]. Postarałem się również o jeden zegar słoneczny na dzień i zegar wodny na noc, aby wam bez przerwy dniem i nocą wskazywały.

Zródło: *Wiek V-XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1997, s. 118.

A. Podaj nazwę średniowiecznego zakonu, który specjalizował się w ręcznym przepisywaniu ksiąg.

.....

B. Wyjaśnij, w jaki sposób uatrakcyjniano ręcznie spisywane księgi.

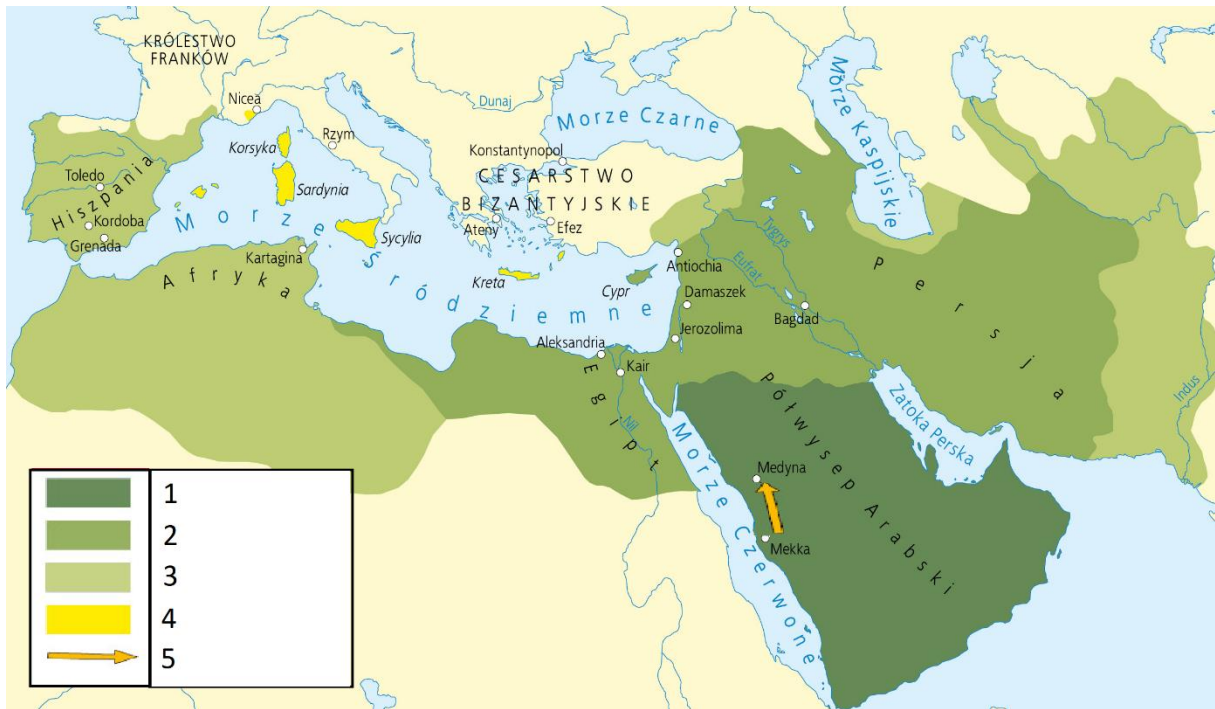
.....

C. Podaj trzy sposoby, za pomocą których autor tekstu motywował zakonników do pracy.

-
-
-

.... /5

6. Zapoznaj się z mapą imperium arabskiego i wykonaj zadania.

Źródło: <https://tiny.pl/93g28>

A. Wpisz w legendzie nazwę wydarzenia oznaczonego strzałką (nr 5).

B. Przy podbojach oznaczonych nr 1 i 2 zapisz cyfrą rzymską stulecie, w którym zostały one dokonane.

.... /2

7. Zapoznaj się z tekstem źródłowym i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Niestrudzony Bolesław, wygrawszy opowiedzianą wyżej bitwę na Pomorzu i zdobywszy siedem grodów, na wiadomość, że cesarz [Henryk V] istotnie wkroczył do Polski - mimo że ludzie i konie pomęczeni byli długim oblężeniem, że trochę rycerzy poległo, trochę nadto odniosło rany, a trochę odesłanych zostało z nimi do domów - z iloma mógł, [z tyłoma] ruszył w pochód i nakazał zabarykadować na wszelki sposób przejścia i brody na rzece Odrze. Zagrodzono zatem wszystkie miejsca, w których można by w bród przejść rzekę, a nawet, takie, w których [ewentualnie] sama ludność mogła ukradkiem próbować przejścia. Pewną ilość dzielnych rycerzy wysłał nadto przodem do Głogowa dla pilnowania przejść na rzece; mieli oni tak długo opór dawać cesarzowi, aż z przyjściem samego [Bolesława] na pomoc nad brzegiem rzeki w ogóle odniosą zwycięstwo, albo przynajmniej zatrzymując go tam doczekają się [przyjścia] wojsk i posiłków. Sam zaś Bolesław z nielicznym wojskiem stał w niewielkim oddaleniu od Głogowa, co [zresztą] nie dziwota, bo swoich [ludzi] bardzo już utrudził. Tam zbierał wieści i słuchał poselstw, tam wyczekiwał nadejścia swych wojsk, stamtąd wyprawiał tu i ówdzie wywiadowców i stamtąd rozsyłał komorników po swoich i po Rusinów, i Węgrów.

Źródło: Anonim tzw. Gall, Kronika polska, <https://tiny.pl/93gvb>

Z tekstu źródłowego można wywnioskować, że cesarz niemiecki najechał państwo	A.	Bolesława Chrobrego	w roku	1.	1002
	B.	Bolesława Kędzierzawego		2.	1076
	C.	Bolesława Krzywoustego		3.	1109
	D.	Bolesława Śmiałego		4.	1241

.... /2

8. Podaj imiona i nazwiska rodowe (dynastie) władców, którzy przenieśli stolice.

- A. z Gniezna do Krakowa -
 B. z Krakowa do Warszawy -

.... /2

9. Przyporządkuj wydarzenie historyczne do rodzaju broni, w którym taki rodzaj broni mógł być używany. Wybierz określenia spośród podanych.

potop szwedzki, wojny burskie, wojny husyckie, wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych

A		 <p>Źródło: https://tiny.pl/93gsw</p>
B		 <p>Źródło: https://tiny.pl/93gsf</p>
C		 <p>Źródło: https://tiny.pl/93gsp</p>
D		 <p>Źródło: https://tiny.pl/93gs2</p>

.... /4

10. Podaj daty roczne wydarzeń, używając dat spośród podanych.

1488, 1490, 1492, 1498, 1519

- A. odkrycie Przylądka Burz przez Bartolomeo Diaza -
 B. dotarcie Krzysztofa Kolumba do wyspy San Salvador -
 C. dopłynięcie do Indii Vasco da Gamy -
 D. początek wyprawy Ferdynanda Magellana dookoła świata -

.... /4

11. Uzupełnij tekst dotyczący demokracji szlacheckiej w Polsce w XV-XVIII wieku.

Ustanowiony na zjeździe w Piotrkowie w 1493 roku sejm walny składał się z dwóch izb:

- A. i B.

.... /2

12. Do każdej postaci przyporządkuj odpowiadający jej opis.

A	Stefan Czarniecki	1	Żył w latach 1599-1665. Regimentarz i hetman polny, uczestnik wojny szarpanej przeciwko wojskom Karola X Gustawa w czasie potopu szwedzkiego. Bohater hymnu Polski.
B	Stanisław Konarski	2	Żył w latach 1615-1672. Poseł upicki uważany za tego, który jako pierwszy doprowadził w 1652 r. do rozwiązania sejmu, wykorzystując zasadę <i>liberum veto</i> .
C	Jan Chryzostom Pasek	3	Żył w latach 1636-1701. Autor <i>Pamiętników</i> , które zostały określone jako „epopeja Sarmacji polskiej” ze względu na swój barokowy charakter.
D	Tadeusz Reytan (Rejtan)	4	Żył w latach 1700-1773. Pijar, poeta, dramatopisarz, pedagog, reformator szkolnictwa. W 1740 r. założył Collegium Nobilium. Autor dzieła <i>O skutecznym rad sposobie</i> .
E	Władysław Siciński	5	Żył w latach 1742-1780. W 1773 r. poseł z województwa nowogródzkiego na sejm rozbiorowy w Warszawie. Jeden z nielicznych, który próbował sprzeciwić się rozbiorowi.

A - B - C - D - E - /4

13. Zapoznaj się z opisem i zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Miasto-twierdza wytrzymała oblężenie wojsk tatarsko-kozackich podczas powstania Chmielnickiego oraz podczas potopu szwedzkiego. W czasie wojny północnej twierdza była zajmowana przez Polaków, Szwedów, Sasów i Rosjan. W 1809 r. wojska polsko-francuskie wyparły z niej Austriaków. W 1813 r. przez prawie dziesięć miesięcy opierała się armii rosyjskiej w końcowej fazie wojen napoleońskich. W czasie powstania listopadowego była ostatnią warownią, która poddała się Rosjanom.

Opis dotyczy miasta

- A. Krakowa.
- B. Lublina.
- C. Warszawy.
- D. Zamościa.

.... /1

14. Zapoznaj się z rymowanką i wykonaj zadania.

*Chłop zdradził,
Skrzynka przyskrzyniła,
Kruk oko wydłubał,
Ryba zatopiła.*

A. Wskaż zaborcę, przeciwko któremu rozegrało się powstanie związane z rymowanką.

.....

B. Podaj nazwiska postaci ukrytych w tekście.

-
-
-
-

.... /5

15. Wymień pięć następstw rewolucji przemysłowej z przełomu XVIII i XIX wieku.

-
-
-
-
-

.... /5

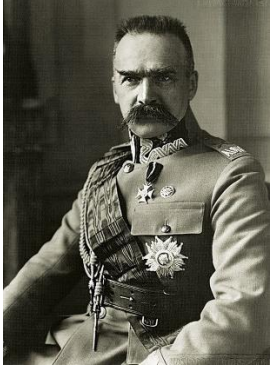

16. Podpisz na mapie trzy państwa, które utworzyły w 1882 roku trójprzymierze. Użyj nazw spośród podanych.

Austro-Węgry, Francja, Niemcy, Rosja, Wielka Brytania, Włochy

Źródło: <https://tiny.pl/93tqs>
.... /3

17. Podaj pełne nazwiska postaci z historii II Rzeczypospolitej.

			
A	B	C	D

.... /4

18. Wyjaśnij określenia związane z II wojną światową.

- A. *D-day* -
- B. *Enigma* -
- C. *Operacja Barbarossa* -
- D. *AK* -

.... /4

Wypełnia egzaminator.

Zad. 1	Zad.2	Zad.3	Zad. 4	Zad. 5	Zad. 6	Zad. 7	Zad. 8	Zad. 9
.../1	.../4	.../4	.../4	.../5	.../2	.../2	.../2	.../4
Zad. 10	Zad.11	Zad.12	Zad. 13	Zad. 14	Zad. 15	Zad. 16	Zad. 17	Zad 18
.../4	.../2	.../4	.../1	.../5	.../5	.../3	.../4 /4

podpis sprawdzającego

suma punktów: